

TERSTOND
TER ADVISERING VOOR TELEFOONGESPREK NO 11/6
Aan
de staatssecretaris

Directie
Bestuursondersteuning &
Advies

Inlichtingen

[Redacted]

T [Redacted]

F [Redacted]

[Redacted]@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum
6 juni 2019

Notitienummer

Auteur
[Redacted]

Van
[Redacted] BOA

Kopie aan
DGBD
COMM
JZ

notitie

Telefoongesprek NO n.a.v. CAF 11

Aanleiding

U zult vandaag contact opnemen met de Nationale Ombudsman (NO), Reinier van Zutphen. In deze notitie ontvangt u een advies en enkele spreekpunten. In de bijlage bij deze notitie is tevens het laatste schrijven van de NO over het onderwerp CAF11 gevoegd van 24 mei jl. Tevens is de brief van de NO aan de [Redacted] Toeslagen over het gebruik van nationaliteit van 4 december 2018 gevoegd en de recente brief van 7 juni jl. over een te starten (breder) onderzoek naar de behandeling van klachten bij de overheid die zien op etnisch profileren.

Advies

- Wij adviseren u om voor het uitgaan van de Kamerbrief contact te hebben met de NO.
- U kunt hem informeren over de lijn van de Kamerbrief a.d.h.v. onderstaande spreekpunten.
- U kunt tevens toezeggen dat er nog een schriftelijke reactie zal volgen op zijn brief van 24 mei jl. over de recente uitspraak van de RvS.
- U kunt de NO informeren dat in de kamerbrief ook een passage zal worden opgenomen met daarin een toelichting op het gebruik van nationaliteit bij de Belastingdienst/Toeslagen. Hierin wordt ook verwezen naar de brief van de NO over dit onderwerp van 4 december 2018 en de recente brief van 7 juni.
- U kunt tenslotte ook alvast uw medewerking toezeggen aan dit bredere onderzoek wat de NO zal gaan uitvoeren naar de behandeling van klachten over etnisch profileren.

Spreeklijn Nationale Ombudsman

aanleiding

- Regelmatig hebben wij elkaar gesproken over de ouders waarbij de kinderopvangtoeslag in 2013/2014 is stopgezet n.a.v. het zogenoemde CAF 11 onderzoek.
- Bij het stopzetten van de kinderopvangtoeslagen is er veel fout gegaan, wat ook is opgenomen in jouw rapport 'Geen Powerplay, maar Fairplay';
 - Er is onvoldoende informatie gedeeld;
 - Regels werden te rigide toegepast;
 - Er was onvoldoende empathie voor de ouders bij de klachten- en bezwaarafhandeling.
 - Deze afhandeling duurde ook veel te lang.
- Recent heb je hier nogmaals mijn aandacht voor gevraagd naar aanleiding van de recente uitspraak van de RvS in één van deze zaken.

(toezegging) Ik zal jouw brief van 24 mei jl. nog van een schriftelijke reactie voorzien.

- Uit de (ambtelijke) oudergesprekken bleek dat veel ouders hun vertrouwen in Belastingdienst/Toeslagen hebben verloren. Er zijn ouders die geen toeslagen meer aanvragen. Dit is maatschappelijk gezien een zeer ongewenst effect omdat dit het vertrouwen in de overheid schaadt.
- Vandaag spreek ik ook zelf met een delegatie van de betrokken ouders om van hen persoonlijk te horen hoe zij hierdoor zijn getroffen.
- Na een nadere analyse die ik heb gevraagd aan Toeslagen, lijkt de wens om te voldoen aan de maatschappelijke roep tot fraudebestrijding mogelijk geleid te hebben tot het ontstaan van een tunnelvisie. Hierdoor lijkt de feitelijke onderbouwing van signalen die hebben geleid tot handelen van Toeslagen in dit dossier minder sterk te zijn dan eerder verondersteld.
- Ik wil je informeren dat ik realiseer me dat deze gezinnen door het optreden van de overheid tekort zijn gedaan en in problemen zijn geraakt. Ik ben vastberaden om dat zo snel mogelijk recht te zetten.
- Ik heb de adviescommissie uitvoering toeslagen o.l.v. dhr. Donner gevraagd mij daarbij te helpen, en daarbij ook rekening te houden met de gerechtvaardigde belangen van de toelagerechtigden. Meer in het algemeen is de adviescommissie uitvoering toeslagen gevraagd hoe, gelet op het optreden van de overheid, de ouders anderszins tegemoet gekomen kunnen worden.
- Om te voorkomen dat ouders verder in problemen, heb ik ook besloten dat de (dwang)invordering in deze zaken met onmiddellijke ingang zal worden gestaakt.
- Naar aanleiding van mijn bevindingen bij de CAF-11-zaken ben ik ook tot de conclusie gekomen dat een deel van de wetgeving bij de kinderopvangtoeslag dermate strikt is dat hier niet in alle gevallen voldoende ruimte lijkt te zijn voor de menselijke aspecten en de ondersteuning van soms kwetsbare groepen waar toeslagen nou juist voor bedoeld zijn. Daarom zal ik samen met de bewindslieden van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het initiatief nemen om de wetgeving bij de kinderopvangtoeslag en/of de uitvoering daarvan tegen het licht te houden en indien nodig aanpassingen door te voeren.
- Ik zal vandaag mijn intenties wat voor al deze 302 ouders te betekenen en naar beleid- en regelgeving te gaan kijken vatten in een brief die ik vandaag aan de Kamer zal doen toekomen.
- Ik wil je informeren dat deze kamerbrief zal ook een passage worden opgenomen met daarin een toelichting op het gebruik van nationaliteit bij de Belastingdienst/Toeslagen. Hierin wordt ook verwezen naar jouw brief aan Toeslagen van 4 december 2018 en de recente brief van 7 juni dat de NO een onderzoek zal starten naar de klachtbehandeling door de overheid bij klachten over etnisch profileren (zie onder).

(toezegging) Ik zeg graag de medewerking van mij en de Belastingdienst toe aan het onderzoek wat je gaat starten naar de klachtbehandeling door de overheid bij klachten die zien op etnisch profileren.

Passage Kamerbrief over NO en gebruik nationaliteit:

Naast het lopende onderzoek van de AP heeft de Nationale ombudsman in december 2018 aan Toeslagen laten weten er een maatschappelijke discussie gaande is over profilering, risicoselectie, algoritmen en kunstmatige intelligentie. Hij heeft daarbij aangegeven de tijd niet rijp te achten een weloverwogen oordeel te vellen over profileringssystemen in het algemeen en over een concrete casus, zoals het risicoclassificatiesysteem van Toeslagen. De Nationale Ombudsman heeft daarom zijn onderzoek hiernaar toen beëindigd. Op 7 juni jl. heeft de Nationale ombudsman mij een brief gestuurd waarin hij aankondigt een onderzoek te starten om een indruk te krijgen van de aard van de

klachten bij de overheid als het gaat om etnisch profileren en hoe overheden daar vervolgens mee omgaan. De Nationale ombudsman gaat graag in gesprek met overheden over het herkennen, erkennen en behandelen van deze klachten, en het leereffect. De uitkomsten van deze gesprekken en de informatie uit gesprekken met instanties die zich inzetten tegen etnisch profileren geven voor de Nationale ombudsman richting aan eventuele vervolgacties op dit onderwerp. Voor dit onderzoek benadert de Nationale ombudsman een aantal overheidsinstanties, waaronder de Belastingdienst. Uiteraard werkt de Belastingdienst volledig mee aan dit onderzoek.